

НОВЕМБАР, 2013. ЗЕМУН

БИД ТЕН

ОШ ПЕТАР КОЧИЋ

УВОДНА РЕЧ ДИРЕКТОРА ШКОЛЕ

Основна школа „Петар Кочић“ као једна од најстаријих школа у општини Земун а и шире, образовала је и васпитавала генерације наших грађана више од једног века. Изнедрила је значајан број угледних личности нашег друштва а и даље има визију да уз квалитетан и подмлађен кадар који у потпуности прати реформу образовања и васпитања постиже максималне резултате и тако помогне развоју и напретку друштва у целини.

Наша школа ће се и даље трудити да задовољи све потребе ученика и њихових родитеља на образовно-васпитном, културно-забавном, спортском и другим пољима, зависно од њиховог интересовања, што чини мисију, јер поред образовања негује и развија међусобне односе на релацији ученик-наставник- родитељ, јачајући колективни дух, као и међусобно поштовање и уважавање.

Наравно да је неопходно напоменути да поред квалитетног кадра школа треба да има и одговарајуће услове за рад и квалитетна и савремена аудиовизуелна наставна средства. Зато и овом приликом морамо истаћи да нам је школа већ седам година у програму хитне санације, коју је највише ометало питање катастарских парцела које нису на време преведене из друштвене у школску имовину, што је учињено преко Градске управе града Београда. Коначно је и томе дошао крај па су све парцеле обједињене. Очекује се уз максимално залагање руководства Школе и свих меродавних установа да кренемо у санацију исте на лето 2014. године.

Уз ову санацију свакако ћемо уредити и школско двориште и то озељењавањем једног дела, постављањем клупа, клацкалица, љуљаши и новог осветљења.

Кренули смо са увођењем појачаног сигнала за интернет и постављањем школског сајта да би појачали систем информисаности о дешавањима у нашој школи, а такође и бољу комуникацију са осталим школама и другим установама са којима сарађујемо.

Реализацију свих планираних задатака прати и неизбежан сегмент вредновања рада свих кључних области, који служи као основа праћења реализације годишњих планова, а у перспективи ће представљати основ спољњег вредновања по коме ће се оцењивати и финансирати рад школе.

Као што се види из овог излагања наша очекивања су велика, али на основу урађене анкете са родитељима ученика наше школе можемо да закључимо да имамо значајан број родитеља који желе да нам се прикључе и активно учествују у нашим наведеним активностима.

И овом приликом се захваљујемо свим донаторима, установама и људима добре воље на сарадњи у зацртаним развојним плановима школе.

Директор школе
Светозар Николић

УЧЕЊЕ О УЧЕЊУ - КАКО ДА ПОМОГНЕТЕ ДЕТЕТУ ДА БУДЕ ДОБАР БАК

У првим разредима код деце још увек постоје позитивни ставови према школи. Међутим, што су деца старија, а њихово искуство веће, отпор према школи је све израженији. Однос који ће дете имати према учењу и школи уопште великим делом зависи од родитеља. Ево како да помогнете детету да буде успешно у школи.

Деца лако одустају од онога што им не прија или им се чини тешким. То није само учење, јер су склони да “дигну руке” и од тренинга или неког хобија чим постане мало напорније или захтевније. Зато, од почетка уведите навику да се започето и заврши. Помозите и ви.

Концентрација код детета је најбоља између 11 и 12, 17 и 18 часова. Пожељно је да детету предложите управо ово време за учење. А ритам његовог дана у који се укључује и време одласка у кревет или време за обедовање помоћи ће му да се дисциплинује и своје обавезе обавља на време.

Омогућите свом детету услове за рад. Угасите ТВ, и све друго што му одвлачи пажњу док ради. Идеално је да има своју собу, и сто за којим ће учити. Док учи, оставите га на миру, не прекидајте га.

Што је дете више концентрисано на часу, то ће већи део часа његовог учења код куће бити само понављање. Међутим, концентрација се вежба и гради. У зависности од узраста детета можете је развијати одређеним играма (слагање слагалица, бојење...) и другим активностима које захтевају да се уз ту активност проведе одређено време фокусиране пажње. За успостављање радних навика неопходно је и ваше инсистирање на дететовој самосталности у обављању школских обавеза.

Од почетка успоставите обичај да не учите заједно са дететом. Ви можете да га преслишате, прегледате домаће задатке и слично, али не да учите заједно, или уместо њега (на пример, ви читате лектуру, па му препричате). Са друге стране, немојте ни пожуривати дете, седети поред њега, нити га стално прекидати питањима докле је стигло. Тако га деконцентришите. Иако је у почетку споро, важно је да самостално стекне искуство да од њега зависи како ће провести своје време, да ли у вишесатном учењу или у комбинацији учење и забава.

Мислите о томе како ли се дете осећа у својој кожи. Школа је стрес. Избегајте реченице које затварају могућност ваше међусобне комуникације као што су: „Лако је теби“, „Загреј столицу“, „Твоје је само да учиш“, „У твојим годинама ја сам...“, јер ваше дете има своје проблеме, чак кад ви тога нисте свесни. Када вам каже: „Не волим школу“, исказује спремност да вам се повери. Саслушајте га, покажите разумевање, прихватите његова осећања, јер је често то једино што оно од вас тражи.

Школски успех је само један аспект личност вашег детета. Зато, немојте цепати листове из свеске, не условљавајте поклоне успехом, не поредите своје дете са другом децом. Нека крајњи циљ буде: срећно дете.

Правила успешног учења:

- тражите помоћ ако је нешто нејасно
- без сталног прекидања, добро осветљење, задовољене све физиолошке потребе...
- план рада (са све предвиђеним паузама)
- време за учење (за најтеже градиво изабрати време када је концентрација највећа)
- подела лекција (читање од подналова до подналова)
- повнављање (кад год је могуће наглас)
- подвлачење (омогућава да се одвоје важни од неважних података)
- питања помажу при учењу, јер се тиме поставља још један циљ учења-тражење одговора.

УТИСЦИ СА ОДЕЉЕЊСКОГ ЧАСА

Када добијете петак, најрадије бисте избегли одељењски час. Та цика, упадање у реч, надвикевање, тужакање, о дизању два прста да се и не говори... сигуран пут ка добијању главобоље. Једва чекате да звони и да се одморите од њих.

Јер не тако давно испратили сте осмаке; готови људи, знају свој ред.

Ови су попут пилића, само би јурцали, непрестано се задиркивали. Затим полако уводите своја правила: не тужакајте се, нећу да чујем: „Разредна, подметнуо ми ногу...бацио ми ранац....рекла ми да сам глупача...“, понашајте се као велика деца, имате 11-12 година, нисте више у вртићу. А можда и грешим, дај да саслушам те „проблеме“ – и постајете, невољно, судија. Није баш све тако, ту су и часови са игрицама: мишић корак, тајанствени пријатељ, непозната особа... и видите како се смеју, радују, утркују да буду победници, заборавили на сат, на звоно, па кад зазвони, чујете: „Шта, зар је већ готово? Баш штета“. Е, за ово ваља бити разредни старешина, да чујете како је деци жао што иду са часова, из школе. Па већ смишљате шта на следећем одељењском часу.

Наравно, није све бајковито. Некад делите неоправдане, кажњавате, грдите, чак и не знате увек да ли сте исправно поступили, можда је могло и другачије.

За то време, они расту, навикавају се на вас и ви на њих, срастате заједно као стабло и његове гране, и тако пролази година једна, друга, па трећа и четврта- стигли сте до краја осмог разреда. Колико ли сте само пута, кад вас наљуте, помислили: „Само да им видим леђа“, а сада вам одељењски часови бивају све значајнији, да још мало гледате те људе, те дечаке и девојчице чије сте одрастање испратили и донекле га обликовали. Радујете се када вам девојчице - девојке затраже да имају посебно час са вама, да размените неке женске приче и бриге, а љубоморни дечаци мисле да су они били центар тих прича.

Па видите, како друго полугодиште одмиче, да све више на одељењским часовима причају о средњим школама, размењују информације, траже савете, охрабрење, подршку.

Тек приче о прослави мале матуре, хаљине, кошуље, патике, музика...

Дивно је бити одељењски старешина, премда патили и од главобоље!

Горанка Пекић, наставник српског језика и разредна 5/3

МОЈЕ ИСКУСТВО СА БИБЛИОТЕКАМА

Реч библиотека свакако нас најпре асоцира на књигу и читање. Библиотеке јесу установе у којима се прикупљају, обрађују, сређују, чувају и дају на коришћење збирке књига, али оне су више од тога - прозор у науку, дух, традицију и културу народа. Библиотека је битан чинилац одрастања сваког појединца и њен програм мора да буде усмерен на сазнање, учење, пружање информација и социјализацију. Васпитање и обликовање човека почиње, и данас као и у праисторији, речју из које израстају песма, прича, сликовница, прва књига, жеља за знањем, збирке књига – библиотека.

Огледало друштва данас је само декларативно култура. И док су старе цивилизације свој развој оцењивале на основу достигнућа у свету уметности, филозофије и науке, модерно друштво своје очи упире у технички напредак и економију (тј. новац). Јасно је да не треба грубо разграничавати ове сфере људског деловања, али однос оних у чијим је рукама капитал према књизи, а самим тим и библиотекама и култури, недвосмислено доводећи до њеног деградирања и готово уништења, неминовно наводи на овакав став. Материјално сиромаштво за собом је донело и духовно: све се мање улаже у науку, образовање, уметност и културу. Трпе све културне истанце, а највише библиотеке, чини се. Међутим, колико год да су неподржане, толико саме изналазе начин да опстану и помогну у даљем културном развоју нашег народа. Иако живимо у најмодернијем добу, већина нашег становништва је функционално неписмена, не чита, не посећује библиотеке, позоришта и биоскопе и не води прави културни живот. Отуда је напор који чине ове институције да образују и поуче у ситуацији свеопштег сиромаштва скоро прометејски. Пошто је наше опште интересовање за читањем мало, очигледни су и лоши резултати на разним тестирањима и проверама знања. Поставља се питање шта и како треба читати. Колико смо научени да правилно читамо, а уз то и говоримо и да ли знамо да размишљамо о ономе што смо прочитали, питања су са поражавајућим одговорима.

Ако бих анализирала место библиотеке у свом одрастању, онда бих морала да почнем од највиших полица бакине мале библиотеке на којима је, далеко од мојих руку, чувала Змајеву „Ризницу“, Андерсенове „Бајке“ и омиљене сликовнице. Своје и дедине књиге такође је временом подигла на полицу више, па се моје прво самостално читање завршило брзо и неславно са неколико истргнутих листова из Пекићевог „Златног руна“. Тако су књиге за мене у то време постале нешто високо и вредно што само бака или мама смеју да дирају, а ја сам их листала уз њихову помоћ. Када сам добила своју прву библиотеку, желела сам сваког дана да поново слажем књиге на полицама и по неколико пута да у сваку ударим печатић са својим именом. Са првом библиотеком стигла је и школа, лектире и свакодневно учење, које је ми је на нов начин открило улогу књиге. Пут од бакине библиотеке до Универзитетске, а данас до школске библиотеке ОШ „Петар Кочић“ водио је преко моје основношколске, Народне библиотеке „Др Душан Радић“ у Врњачкој Бањи, Народне библиотеке у Краљеву, разних библиотека породичних пријатеља и ретко Библиотеке града Београда, а готово никад Народне библиотеке Србије. Наш град покрива велика мрежа разних библиотека и готово је нереалан изговор да неку књигу не можете да пронађете. Међутим, како су фондови за набавку нових књига све сиромашнији, вероватно је да ће се на полицама библиотека наћи мање нових издања. Библиотека мог детињства била је шарена, тајновита и попут играонице чак и на Дечијем одељењу библиотеке „Др Душан Радић“.

Одрастање доноси и нову улогу библиотеке у мом животу. Школска библиотека је за мене била место где могу да позајмим лектуру. Било је довољно само једном да библиотекар нема времена да ми потражи „Хајдук Станка“, па да сама откријем право богатство овог места. Није лако заволети чудесан свет литературе, али кад се то деси,

љубав остаје вечна. Моја основношколска библиотека права је ризница енциклопедија, лексикона, атласа и речника. Ту сам пронашла веома старе историјске атласе, неке старе читанке и један дрвени буздован чија лепота ме је навела да прочитам све песме о Марку Краљевићу. Пријатељство са старим библиотекарском обезбедило ми је разне привилегије, па чак и да направим списак књига које бих волела да библиотека има.

Овакву присност нисам успоставила са библиотекарима у градској библиотеци, али сам на овом месту увек успевала да набавим све што ми је било потребно за реферате и истраживачке задатке из хемије и биологије, а у време студирања и неку литературу до које нисам могла да дођем у београдским библиотекама. Њихова читаоница је најтиши простор, у којем седе људи, а који сам икада видела. Књиге као да се не листају, иако су над њима десетине задубљених читалаца. Најтежи приступ жељеној књизи имала сам у Библиотеци града Београда. Да ли због велике фреквентности или мог несналажења или можда чак и неке потајне жеље да не добијем књигу, овде сам успела да позајмим јако мало књига и, нажалост, недовољно искористим све могућности које ова библиотека нуди. А онда је и интернет учинио своје.

Библиотечка делатност данас се не односи само на размену информација путем књига, серијских публикација, звучних записа и сличног лицем у лице, већ је то више један електронски систем у коме су умрежене и библиотеке и библиотекари, а путем електронских каталога може се доћи до великог броја података и књига. Овакав начин коришћења информација је бржи и олакшава размену. Доступан је свим корисницима интернета, а већина библиотека уредила је своје интернет странице тако да је њихово коришћење веома приступачно. Гугл нас за неколико секунди води у читаонице свих највећих светских библиотека. Довољно је да испоштујете правила регистрација и знате неки од светских језика да бисте читали дела енглеске, немачке и неке друге књижевности или дела из стручне литературе на интернет страницама Миланске, Берлинске или неке друге националне библиотеке. Ни наше библиотеке не заостају. Одлични су сајтови Народне библиотеке Србије, Библиотеке града, Дечије библиотеке „Змај“, Библиотеке Матице српске, Народне библиотеке у Краљеву и других јавних библиотека. Електронска књига није објавила рат књизи са полице. Свака има своју улогу у напретку човечанства, а ако бисмо баш морали да се одредимо, мој избор је ипак књига. То што је преживела све незгоде од најстаријих египатских библиотека до појаве рачунара, довољан је разлог да верујемо да ће и даље трајати.

Мала или велика, школска или национална, електронска или на полицама, библиотека је скуп свих сазнања до којих је дошао човек током свог постојања. Она је чувар тајни које чекају да буду откривене, записа који треба да се дешифрирају и речи које чекају да их неко гласно изговори. Ту се не чува само једно мишљење и један став или идеологија, у њој је све изговорено, написано, забрањено или недоказано, скупљено и сачувано од заборава. Садржај библиотека није непрочитана књига, он није ни актуелна политика, ни глобализација, ни страначка подељеност, то је историја човековог трајања и делања, његова борба за опстанак, извор сећања.

Весна Босић, библиотекарка

ПРОЈЕКТИ У НАШОЈ ШКОЛИ

Наша школа је током година укључивана у више пројеката да би остварила што боље услове школовања за наше ученике. Циљ нам је био да различитим пројектима обухватимо све ученике и укључимо што већи број родитеља.

1) МОЈА ШКОЛА – ШКОЛА БЕЗ НАСИЉА - је пројекат у који је школа укључена са намером да буде у потпуности безбедна средина за све ученике. Видљив је јасно изражен негативан став према насиљу и сви запослени у школи су припремљени да одмах реагују на неприхватљиво понашање. За спречавање насиља су најбитније превентивне активности које доприносе бољој атмосфери у школи (фер-плеј турнири у колективним спортовима, изложба ликовних радова на тему Стоп насиљу, уређење кабинета ликовног у складу са захтевима већине ученика и сл.).

2) ПРОЈЕКАТ ДИЛС - СА ВИШЕ САМОПОУЗДАЊА ДО ИНКЛУЗИВНОГ ОБРАЗОВАЊА. Сви наставници и стручни сарадници оснажени су да пружи подршку ученицима који отежано прате наставу или остварују изванредне резултате. Кадар школе реализује огледне часове захваљујући наставним средствима, завршеним обукама и студијским посетама.

3) ПОСЕБНА ПОДРШКА УЧЕНИЦИМА ИЗ ОСЕТЉИВИХ ГРУПА - Школа сарађује са Центром за добровољни рад „Дуга“ и реализују се додатне активности у школи и излети са Домом за незбринуту децу „Јован Јовановић Змај“ под покровитељством Секретаријата за омладину.

4) ПРОГРАМ ПРЕВЕНЦИЈЕ ПРОБЛЕМА У ПОНАШАЊУ УЧЕНИКА - Програм је организован од стране Факултета за специјалну едукацију и рехабилитацију. Спроводи га апсолвенти и студенти четврте и пете године Одељења за превенцију и третман поремећаја понашања. Програм се реализује сваке године у једном одељењу целе године и у другом одељењу током другог полугодишта кроз низ радионица, предавања и ваннаставних активности.

5) ПРОЈЕКАТ ”КРЕАТИВНИ РАД СА УЧЕНИЦИМА НА ПРЕВЕНЦИЈИ ЗЛОУПОТРЕБЕ ПСИХОАКТИВНИХ СУПСТАНЦИ” реализује се под покровитељством Министарства просвете и Министарства здравља, а у организацији Градског завода за јавно здравље. Садржај пројекта реализује се у оквиру дванаест радионица, а доприноси унапређењу знања и ставова ученика о психоактивним супстанцама, као и о предностима тимског рада.

6) ПРОЈЕКАТ ПРОФЕСИОНАЛНЕ ОРИЈЕНТАЦИЈЕ реализује се под покровитељством ГИЗ-а и Министарства просвете, науке и технолошког развоја. Наша школа је **менторска** школа на општини Земун и организује различите активности за ученике седмог и осмог разреда - радионице, индивидуалне разговоре, реалне сусрете, посете средњим школама и радним организацијама и Сајам образовања у самој школи. На крају радионица, наоружани знањем, ученици ће лакше да донесу одлуку о својој будућој професији.

Николина Шарац, психолог
Тијана Павловић, наставник грађанског васпитања

ИЗВЕШТАЈ О АКТИВНОСТИМА РЕАЛИЗОВАНИМ ТОКОМ ДЕЧИЈЕ НЕДЕЉЕ

Наша школа је као и сваке године пригодним активностима обележила Дечију недељу, која је ове године обележена у периоду 7 – 13. октобра 2013. године. Мото Дечије недеље ове године био је *"Слушајте мама и тата, желим сестру ил' брата"*.

- ❖ Ученици првог разреда приступили су Дечијем савезу на часовима одељењског старешине;
- ❖ У свим разредима по један час посвећен је разговору о правима детета, као и Конвенцији о правима детета;
- ❖ Одржан је састанак Ђачког парламента где је тема разговора била "Очување репродуктивног здравља младих у функцији здраве породице";
- ❖ Акција „Деца-деци“ спроведена је у сваком одељењу и сакупљен је школски прибор који је подељен деци слабијег материјалног статуса, као и деци која живе у вишечланим породицама са великом бројем деце;
- ❖ Ученици наше школе били су домаћини деци из Русије која су учествовала на смотри „Радост Европе“. За њих је организован програм током боравка – вожња бродом, спортске активности на Ади циганлији, посета позоришту, журка у ДКЦ, концерт КУД „Таурунум“ у холу школе, свечани концерт у Сава центру;
- ❖ Јесењи крос одржан је у школском дворишту;
- ❖ Реализоване су разне спортске активности (турнир српско-руског пријатељства у стоном тенису и одбојци; квалификације и финале међуодељенских турнира у стоном тенису и одбојци; квалификације и финале турнира у малом фудбалу – јесењи школски турнир)
- ❖ Додела награда „Доситејево перо“ одржана је у СЦ „Шумице“. Ученици наше школе који су учествовали у овој књижевној критици награђени су беџевима и књигама.
- ❖ На часовима музичке културе обележен је Дан музике;
- ❖ Ученици старијих разреда са својим разредним старешинама спровели су игру "Тајанствени пријатељ" у својим одељењима;
- ❖ Сви ученици наше школе писали су Поруке пријатељства, а чланови Ђачког парламента од тих порука направили су паное који су изложени у холу школе.

Ивана Урошевић
Љубица Панић
Весна Босић

НЕШТО НОВО

ТЕМАТСКИ ДАН У ЧЕТВРТОМ РАЗРЕДУ

Годишњим планом рада IV разреда планиран је нов приступ обраде појединих наставних јединица. Тако смо се договорили да ћемо поједине наставне јединице обрадити као тематске дане у одељењима IV/2 и IV/3.

Прва тематска јединица била је НАЦИОНАЛНИ ПАРКОВИ СРБИЈЕ.

Сви ученици четвртх разреда су започели дан гледањем филма „Лепоте и тајне Ђердапске клисуре“. Потом су одељења наставила рад у својим учионицама са својим учитељима.

Следећа активност је била разговор о филму, увођење појма национални паркови, њихово лоцирање на територији Србије помоћу географске карте и стицање основних знања о њима.

Показали смо да се о парковима може научити много кроз различите активности - решавањем математичких задатака (величина), анализом песме (лепоте, важност).

На крају смо дан завршили игром. Квиз нам је помогао да проверимо и утврдимо своје стечено знање.

Овакав начин обраде наставне јединице се показао као веома занимљив и необичан, тако да ћемо га примењивати и даље за оне наставне јединице у којима је то могуће.

Маја Биберџић и Зорица Миџић,
учитељи 4. разреда

СЕКЦИЈА „КЛУБ ЉУБИТЕЉА ПРИРОДЕ“

Биологија - наука која проучава живи свет. Како не волети предмет који проучава живот, оно што нас окружује и још увек је у многим аспектима непознаница за људско друштво. Позив којим се бавим схватам као мисију да своју љубав према овој надасве дивној науци пренесем деци коју подучавам. У уској вези са предметом биологија је и Еколошка секција коју водум и чији рад организујем. Еколози су прошле године направили кућицу за велику сеницу и освојили другу награду на конкурс колико познајемо птице у Београду. Њихова кућица ће ове године бити дом за неки пар сеница у шуми Кошутњака. Остварили смо сарању са Општином Земун, присуством наших ученика на пројекцији еколошког филма „Човек и птица“, и ове године смо позвани да будемо њихови гости. Посетили смо светски познату изложбу „Разоткривање тела“ и на њој се чудили и дивили грађи људског тела. Ове године планирамо доста тога, посете изложбама, посете филмским пројекцијама, предавања, обележавање светски познатих датума и још доста тога.

Колико је интересантно, забавно и поучно на часовима Еколошке секције можете и сами проверити ако нам се придружите. Знање није баук!

Мирјана Травица, наставник биологије

ИМПЕРИЈАЛИЗАМ

(наставна јединица из градива 8. разреда)

Тежња за стварањем империје назива се империјализам. Државе и територије под влашћу империје називане су колоније. Најжешће борбе за колонијалне поседе вођене су на азијском и афричком континенту, у другој половини 19. века.

Велике европске силе желеле су да под својом контролом имају што већи број територија како би дошле до нових извора сировине, јефтине радне снаге и тржишта.

Када би одлучиле да покоре неку територију оне би најпре народ који живи на тој територији прогласиле незрелим за самосталан културни живот, прогласивши га често као опасност за светски мир. Затим би се истицала дужност Европљана да помогну „некултурнима“ у достизању европске културе и цивилизације. Први услов за то било је успостављање пуне европске превласти. Оваква политика великих сила названа је „цивилизаторска мисија“

Велики број Европљана, крајем 19. века је веровао у расну теорију, по којој је бела раса (аријевци) апсолутно доминантна у односу на друге. Један од познатих дипломата и филозофа оног времена Жозеф Артур Гобино написао је рад „Есеј о неједнакости људских врста“ где је детаљно разрадио расну теорију. Његово учење прихватили су многи учени људи оног времена, а такође његов рад је имао утицај и на будуће генерације Европљана. Почетком 20. века, ово доминатно учење у Европи с краја 19. века, преузео је Адолф Хитлер који је расну мржњу развио и перетворио у званичну државну идеологију најјаче европске земље, Немачке.

Колику је несрећу по народе који су живели у европским колонијама донело ово „ширење европске цивилизације и културе“ најбоље се види на примеру северно-америчких Индијанаца који су готово у потпуности нестали повлачећи се пред британским досељеницима. Држава белих досељеника настала на тлу Северне Америке је нешто касније и јужно амерички континент прогласила за своју интересну зону настављајући да експлоатише природна богатства и људе који су тамо живели. Чувени амерички писац Марк Твен је једном приликом изјавио, згрожен империјалном политиком Сједињених америчких држава, да би Американци уместо звездица које им стоје на застави, требало да ставе лобање како би показали право лице њихове политике.

Најјача империјална сила је ипак била Велика Британија која је своју моћ и богатство управо заснивала на експлоатацији својих колонија које су се простирале широм Африке и Азије. Најпознатија међу британским колонијама је свакако била Индија. Индији је пошло за руком да се тек после Другог светског рата ослободи британске колонијалне власти. Занимљив пример за успостављање пуне европске превласти на просторима Азије су Први и Други опијумски рат, који су европске државе Велика Британија и Француска водиле против Кине. Како би повећале свој утицај велике европске силе су желеле да отворе кинеско тржиште, које је до тада било затворено за њихову робу. Пошто су прво британски трговци у Кину илегално довозили опијум и били ухваћени, кинеске власти су један број трговаца затворили, а робу запленили. Овакав поступак кинеских власти је пружио повод Британцима да објаве рат. Пошто су били војно и технички супериорнији Британци су релативно лако добили овај рат. Мировним уговором потписаним између Британаца и Кинеза је предвиђена, поред отварања свих лука за британску робу и плаћања ратне одштете Великој Британији и Француској, слободна трговина опијумом на територији Кине! Ова одлука ће имати катастрофалне последице по Кину и здравље њеног становништва. Јагма за ширењем империја ће довести до почетка Првог светског рата, али ће и у њему британска и

француска војска у првим фронтовским линијама имати махом људе из афричких и азијских колонија.

Империјализам који је некада постојао, очигледно је оставио трага и на политику данашњих великих сила. Оне данас не проглашавају мале земље својим званичним колонијама, али на разне начине успевају да дођу до природних богатстава малих земаља, као и до проширења тржишта, и стицања јефтине радне снаге. Свој утицај на мале земље остварују кроз причу врло сличну оној о „цивилизаторској мисији“, само се овог пута малим земљама обећава стварање правне државе, проширење људских права и економски напредак. Мали народи, као некада у 19. веку, појеле да буду део заједнице неке моћне земље у којој се лепо живи, али брзо схватају да иза великих обећања не стоје толико часне намере. Историја нам показује да ће се велике силе увек борити за ширење свог утицаја, док ће мали народи и државе морати да се боре да не постану обичан плен империјализма који заправо никада није ни престао да постоји.

Драгољуб Илин, наставник историје

СРЕЋНА СЛАВА!

Слава је обичај који је везан за примање хришћанске вере. Светитеља на чији дан су наши преци примили хришћанску веру тј. крстили се почели су да славе као заштитника свог дома. Отуда води порекло празновања славе који је карактеристичан за Србе. Други назив за славу је крсно име.

Свака породица треба да има икону свог светитеља, Господњег или Богородичиног празника који прославља као своју славу. На дан славе се породица која слави посебно захваљује Богу и свом светитељу заступнику и заштитнику за све добро што су добили, моле се за здравље, мир и слог у дому и за свако добро у даљем животу и раду. Тај дан је посебно свечан и обично се то славље дели и са другима. То је породични празник који породица прославља заједно са својим рођацима и пријатељима.

Славу треба славити увек, ма у каквим се приликама човек налазио – у срећи и несрећи, у радости и у жалости. Уколико је породица у жалости због смртог случаја и тада треба славити јер тај дан је првенствено дан када прослављамо светитеља. У таквој прилици слава се може прославити само у кругу породице, али наравно и са пријатељима.

Припреме за прослављање започињу освећењем воде у кући свечара. Пар дана пре славе парохијски свештеник тј. свештеник који је задужен за улицу у којој живимо долази у кућу и врши освећење воде. За освећење водице треба спремити: свећу, чинију са водом, босиљак, мало тамјана и кадионицу (дешава се да и свештеник понесе тамјан, кадионицу и босиљак) и на парчету папира исписати имена свих чланова породице да би их свештеник у молитви поменуо. Ништа друго не треба да се налази на столу.

Затим се за славу припрема (или купује) славски колач, жито и то за сваку славу. Потребна је још и славска свећа.

СЛАВСКИ КОЛАЧ – представља нашу захвалност Богу. Најважнији украс славског колача је четвртасти знак у средини са натписом међу крацима крста ИС ХС НИ КА, шта на грчком значи Исус Христос побеђује.

СЛАВСКА СВЕЋА- је симбол жеље и тежње свечара да упознају Бога, да светлост Божија просветли разум њихов, осветли и оснажи врлине у њима и упуту их да време проведу у беспрекорном хришћанском животу и да хришћанска љубан запламти у њиховим душама као што пламти и пламен њихове славске свеће.

Не постоји слава за коју се не спрема ЖИТО, иако постоји заблуда да се нпр. за Аранђеловдан не спрема жито јер је жив светитељ. То није тачно! И за ту славу се спрема жито. Не постоји жив или мртав светитељ. Ако кажемо да је неки светитељ заштитник нашег дома морамо да поставимо питање да ли нам је неко мртав онда заштитник. То је ипак немогуће.

Славски обреди и обичаји врше се за живе – за њихово здравље, напредак и благостање, али природно је да се хришћанин сети и својих умрлих предака и да се помоли Богу за њих приликом прославе светитеља и њиховог заједничког заштитника, којег су и они славили и коме су се и они у молитви обраћали.

Стари је обичај да се за рођаке и пријатеље који долазе на славу припреми свечана трпеза. Постоје славе које су увек посне и то су оне које се славе у току неког поста: Ваведење, Св. Алимпије, Св. Никола, Лазарева субота итд. Исто тако ако дан

славе падне у среду или петак биће посна трпеза јер су среда и петак дани када се пости (изузетак су свети архиђакон Стефан и свети Василије Велики који су мрсне славе).

На дан славе се сече колач. То може да се обави у цркви или код куће уз претходни договор са свештеником. Ако се носи колач у цркву треба се распитати када ће се обавити сечење колача. Обично се то чини после Свете Литургије.

Прослављање славе ће бити потпуно ако се породица тог дана причести на Литургији. Домаћин доноси у цркву славски колач, жито, мало црног вина и малу свећу коју ће ставити у жито и запалити да гори док се обред обавља. И тада треба понети папир са именима чланова породице које ће свештеник поменути у молитви.

У молитви током овог обреда, свештеник се моли да Господ Бог благослови све дарове који су спремљени у част светитеља, да их умножи и у дому који слави тог дана и у целом свету, да просветли све оне који су то спремили као и оне који ће од тога окусити. Онда узима колач и сече са доње стране унакрст, прелива га унакрст вином а затим га са свечаром или свечарима ако је још неко из куће присутан, окреће певајући одређене песме. Затим преломе колач на пола и држећи сваки своју половину, састављају га. Љубећи колач свештеник говори: „Христос посреди нас“ (Христос међу нама), а свечар одговара: „И јесте и биће“. То се чини три пута.

Након овог чина, свечар носи колач и жито кући. Тада упали славску свећу, њу окади а затим и икону и све чланове породице. Сви се заједно помоле своме светитељу и након молитве честитају једни другима славу.

Јелена Вујић, вероучитељка

ПОСЕТА МУЗЕЈУ ИВЕ АНДРИЋА

Дана 25.10.2013. сунце је сијало пуним сјајем и благи поветарац нам је мрсио косу. Тог дана нас је наставница српског језика Радмила водила у музеј Иве Андрића. Он се налази у близини председничке палате и Пионирског парка. По уласку у зграду музеја пажњу су нам привукле стрме степенице и стари зидови. На вратима музеја нас је дочекао љубазни кустос који нам је пожелео добродошлицу у музеј.

Прво што смо уочиле биле су полице пуне књига. Водич нас је увео у просторију где су биле изложене његове многобројне награде, фотографије са светски познатим књижевницима, прве збирке песама и наравно Нобелова награда која се састојала од дипломе, златне значке и новчаног износа. Имале смо прилику да чујемо оригинални Андрићев глас када се на француском језику захваљивао на награди. На средини собе се налазило свечано одело које је креирала његова супруга Милица Бабић, костимограф у позоришту. То одело је користио у свечаним приликама попут додела важних признања. Састојало се од рукавица, капе, панталона и фрака извезеним златним везом. Поред одела стајао је ковчег који је користио за своја путовања по Европи. У једној од витрина стајала је Нобелова награда коју је добио 1961. године за књижевност. Водич је почео да прича о његовом животу и раду.

Иво Андрић је био српски и југословенски књижевник и дипломата Краљевине Југославије. Био је члан Српске академије наука и уметности. Рођен је 9. октобра 1892. у Травнику у тадашњој Аустроугарској. Када је имао 2 године умро му је отац. После очеве смрти преселио се у Вишеград код тетке где је завршио основну школу. 1903. године је уписао сарајевску Велику гимназију. Словенску књижевност и историју је студирао на Филозофком факултету у Загребу, Бечу, Кракову и Грацу. У гимназијским данима припадао је националистичком покрету Млада Босна и био је борац за ослобођење јужнословенских народа од Аустроугарске. По избијању рата вратио се у Србију. По доласку у Сплит аустријска полиција га је ухватила и одвела у затвор у ком ће остати до марта 1915. за време боравка у затвору интензивно је писао песме у прози. Андрић је имао веома успешну дипломатску каријеру.

Године 1920. био је постављен за чиновника у посланству Ватикана, а потом је радио као дипломата у конзулатима у Букурешту, Трсту и Грацу. У почетку је писао песме у прози као што су „У сумрак“ и „Блага и добра млечина“, а касније га углавном познајемо као писца приповедака. Нека од његових дела су: „На Дрини ћуприја“ за коју је 1961. добио Нобелову награду за књижевност, „Госпођица“, „Проклета авлија“. Умро је 13. марта 1975. године у Београду.

Када је водич завршио предавање, шетали смо станом. Видели смо његову радну собу у којој је углавном писао. У тој соби се налазио укусно распоређен намештај. Водич нам је рекао да Андрић није волео да се његове личне ствари износе у јавност и да је био јако скроман и повучен што се могло видети по његовој дневној соби. Ту се налазио двосед и две фотеље, радио и полице са књигама. Водич нам је такође испричао да је Андрић већи део новца који је добио од Нобелове награде поклонио сарајевским библиотекама, волео спорт и није тражио почасна места за неке утакмице. Волео је да шета Пионирским парком.

Ова посета музеју остаће нам у дубоком сећању по незаборавним тренуцима проведеним у животу нашег јединог нобеловца Иве Андрића.

Катарина Миловановић VI/1
Марина Хинић VI/1
Јелена Абази VI/1

У МУЗЕЈУ ВУКА И ДОСИТЕЈА

У четвртак 7, новембра ученици осмог и трећег разреда заједно са учитељицом Наташом и наставником Радмилом посетили су Музеј Доситеја Обрадовића и Вука Стефановића Караџића.

На путу до Вуковог и Доситејевог музеја свратили смо у зграду „Српска академија наука и уметности“.

У пространом и великом холу ове зграде налази се плоча са истакнути академицима који су били председници ове установе, као што су Јован Цвијић, Јосиф Панчић, Хајдин који је и дан данас председник „САНУ“ и други.

Како бисмо повезали историју Доситеја и Вука посетили смо и Саборну цркву где су они сахрањени. Поред гробова Вука и Доситеја у овој најлепше осликујућој Цркви, која је добила назив по речи сабор – што значи окупљање, сахрањени су и некадашњи српски владари, Милош и Михаило Обреновић. У Цркви се налазе и мошти светаца као и прах костију кнеза Лазара.

Да би разумели водича, који је испричао не само важније догађаје из живота Вука и Доситеја већ и неке детаље, подсетили смо се оног што смо научили у школи. Трећаци су показали својим великим знањем да и они знају понешто из живота ова два српска великана .

Пролазивши кроз разне делове Београда дошли смо и до Дорћола где се налазила некадашња „Велика школа“, зачетак универзитета. Пре појављивања Велике школе ова зграда била је кућа богатог Турчина.

Ентеријер музеја је елегантно уређен и раскошан, а степенице направљене од блата. Плафони су ниски јер су људи тог времена били нижи. Музеј је подељен на више соба у којима смо видели достигнућа и историју Вука и Доситеја.

Верујем да је свако имао неко дивљење према њима.

Доситеј је пропутовао скоро целу Европу, како би што више образовао народ, али и себе. Поред свог матерњег језика говорио је и једанаест других.

Вук је такође хтео да образује Србе саставивши „Први српски рјечник“, који је у ствари био енциклопедија, али урадивши и друге значајне ствари за српску књижевност и правопис.

Доласком у овај музеј допунили смо наше већ стечено знање и видели доста занимљивих ствари.

Александра Марковић VIII/3